

 دانشگاه شیراز Shiraz University	مجتمع آموزشی دانشگاه شیراز					
	دبستان دخترانه دانشگاه شیراز					
پایه: پنجم		فارسی			نام درس	
نکات دستوری و واژه آموزی «چنار و کدوبن»					موضوع	
زمان: ۵۰ دقیقه			۲			فصل
۱۳۹۹		تاریخ:	۴۱	الی	۳۹	صفحه
تهیه کننده: گروه آموزشی پنجم دبستان						

پرسید از آن چنار که «تو، چند ساله ای؟» گفتا: «دویست باشد و اکنون زیادتی است»

این بیت از چند جمله تشکیل شده است؟

فعل ها را مشخص نمایید.

این بیت دارای چه آرایه ای است؟

حروف ربط را با رنگ سبز نشان دهید.

پرسید از آن چنار که «تو، چند ساله ای؟» گفتا: «دویست باشد و اکنون زیادتی است»

این بیت از چند جمله تشکیل شده است؟ ۵ جمله

فعل ها را مشخص نمایید. پرسید - هستی (چند ساله هستی) - گفتا - باشد - است

این بیت دارای چه آرایه ای است؟ آرایه تشخیص

حروف ربط را با رنگ سبز نشان دهید.

خندید از و کدو، که «من از تو، به بیست روز برتر شدم بگو تو که این کاهلی ز چیست؟»

این بیت از چند جمله تشکیل شده است؟

فعل ها را مشخص نمایید.

واژه های مخفف (کوتاه شده) را مشخص نمایید.

متضاد واژه ی «کاهلی» را بنویسید.

این بیت دارای چه آرایه ای است؟

حروف ربط را با رنگ سبز نشان دهید.

خندید ازو کدو، که «من از تو، به بیست روز برتر شدم بگو تو که این کاهلی ز چیست؟»

این بیت از چند جمله تشکیل شده است؟ ۴ جمله

فعل ها را مشخص نمایید. **خندید** - **شدم** - **بگو** - **چیست**

واژه های مخفف (کوتاه شده) را مشخص نمایید.

ازو ← از او ز ← از

متضاد واژه ی «کاهلی» را بنویسید.

کاهلی به معنی **تنبلی** است **پس مخالف آن می شود** **زرنگی**

این بیت دارای چه آرایه ای است؟ **آرایه تشخیص**

حروف ربط را با رنگ سبز نشان دهید.

با تو مرا هنوز، نه هنگام داوری است

او را چنار گفت : که « امروز، ای کدو

این بیت از چند جمله تشکیل شده است؟

فعل ها را مشخص نمایید.

شبه جمله را در این بیت مشخص نمایید.

این بیت دارای چه آرایه ای است؟

حروف ربط را با رنگ سبز نشان دهید.

با تو مرا هنوز، نه هنگام داوری است

او را چنار گفت: که «امروز، ای کدو
حرف ندا منادا

این بیت از چند جمله تشکیل شده است؟ **۳ جمله**

فعل ها را مشخص نمایید. **گفت - است**

شبه جمله را در این بیت مشخص نمایید. **ای کدو**

این بیت دارای چه آرایه ای است؟ **آرایه ی تشخیص**

حروف ربط را با رنگ سبز نشان دهید.

نکته: در شمارش تعداد جمله، شبه جمله ها را هم می شماریم.

فردا که بر من و تو وزد باد مهرگان آنگه شود پدید، که نامرد و مرد کیست.»

این بیت از چند جمله تشکیل شده است؟

فعل ها را مشخص نمایید.

واژه های متضاد را مشخص نمایید.

باد مهرگان چه نوع ترکیبی است؟

این بیت دارای چه آرایه هایی است؟

حروف ربط را با رنگ سبز نشان دهید.

فردا که بر من و تو وزد باد مهرگان آنگه شود پدید، که نامرد و مرد کیست.»

این بیت از چند جمله تشکیل شده است؟ ۳ جمله

فعل ها را مشخص نمایید. وزد - شود - کیست

واژه های متضاد را مشخص نمایید. نامرد \neq مرد

باد مهرگان چه نوع ترکیبی است؟ ترکیب اضافی

این بیت دارای چه آرایه هایی است؟ آرایه های تشخیص و تضاد

حروف ربط را با رنگ سبز نشان دهید.

واژه های مرکب

در درس های قبل با واژه های **غیر ساده** آشنا شدید.
در این درس نیز با واژه های غیر ساده ای که از دو جزء
بامعنی ساخته شده اند؛ به طوریکه جزء دوم آن، واژه ی
«**بُن**» باشد، آشنا می شوید.

جزء بامعنی + **بُن** ← واژه ی غیر ساده

واژه های غیر ساده را مشخص نمایید و دلیل انتخاب خود را بیان نمایید.

کدوبن – بن کدو – چناربن – بن چنار – سروبن – بن سرو –

خاربن – بن خار

واژه های غیر ساده را مشخص نمایید و دلیل انتخاب خود را بیان نمایید.

کدوبن - بن کدو - چناربن - بن چنار - سروبن - بن سرو -

خاربن - بن خار

واژه های غیر ساده را مشخص نمایید و دلیل انتخاب خود را بیان نمایید.

نکته: در واژه های غیر ساده دو جزء معنی دار، با کسره به یکدیگر وصل نمی شوند.

کدوبن – چناربن – سروبن – خاربن

نکته: اگر دو واژه با کسره به هم مرتبط شوند **ترکیب** (اضافی / وصفی) ساخته می شود.

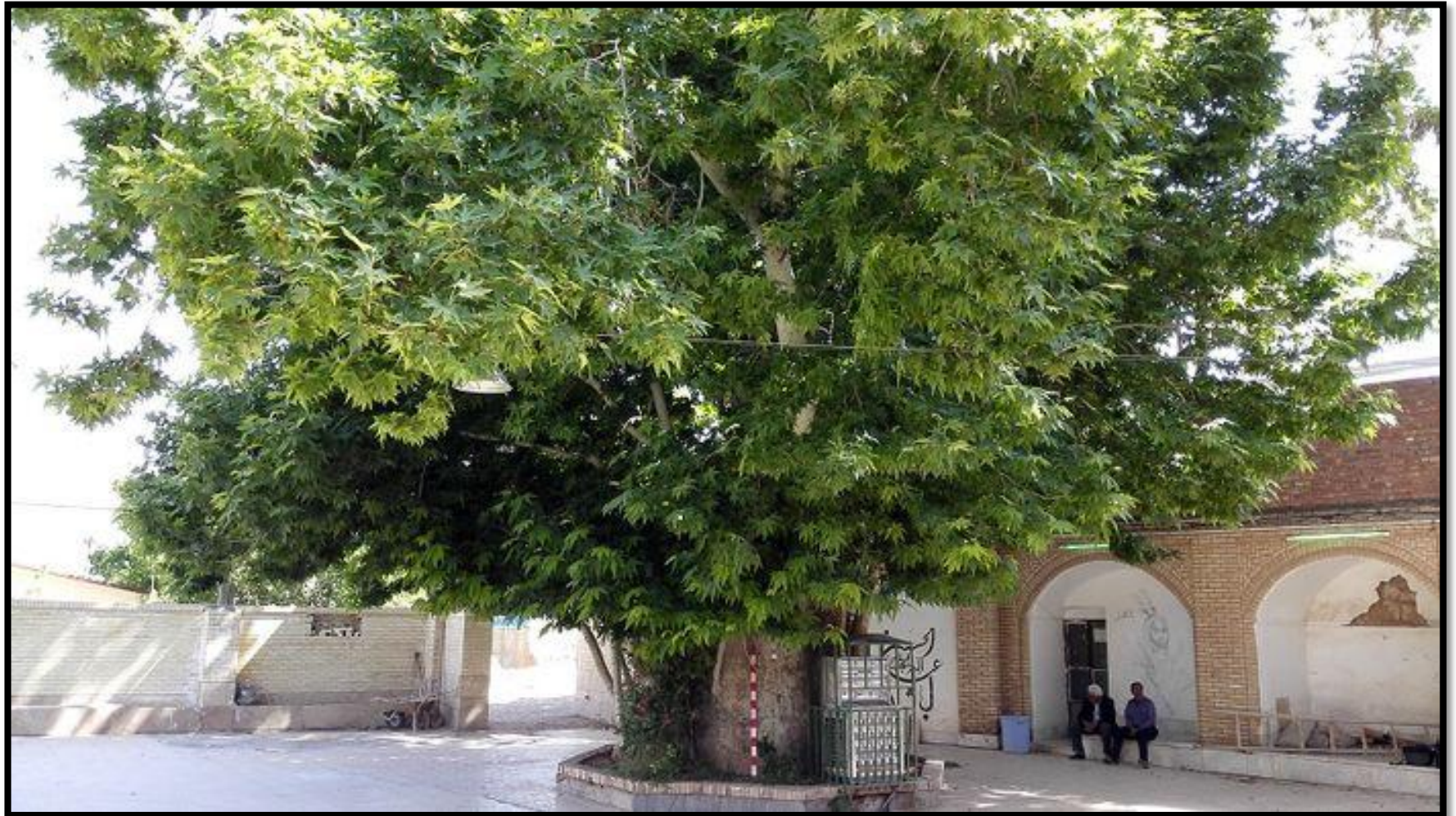
بن کدو – بن چنار – بن سرو – بن خار

واژه های غیر ساده را در دو گروه قرار دهید و دلیل انتخاب خود را بیان نمایید.

کدوبن – چناربن – سروبن – خاربن – گلبن – خیاربن –

بیدبن – ناربن

چنار بن

سروبن

نارین

بيدين

كدوبن

خياربن

خاربن

بوته

درخت

کدوبن

چناربن

خاربن

سروبن

گلبن

بیدبن

خياربن

ناربن

بن دندان یک ترکیب است یا یک واژه ی غیر ساده؟؟؟

ساختار دندان

بن دندان یک ترکیب است یا یک واژه ی غیر ساده؟؟؟؟؟

بنِ دندان یک ترکیب است زیرا دو واژه ی «بن» و «دندان»

با کسره به یکدیگر مرتبط شده اند.

بنِ دندان یک ترکیب اضافی است.

واژه‌آموزی

سَرُوبُن: ریشه‌ی درخت سرو

گَلْبُن: ریشه و بُته‌ی گل

بُنِ دندان: ریشه‌ی دندان

حالا شما بگویید.

■ خاربُن :

■ بیدُن :

■ چنارُن :

سَرُوبُن: ریشه‌ی درخت سرو واژه‌ی غیر ساده

گَلْبُن: ریشه و بُته‌ی گل واژه‌ی غیر ساده

بُنِ دندان: ریشه‌ی دندان **بُنِ** ترکیب اضافی

حالا شما بگویید.

■ خاربُن :

■ بیدبُن :

■ چناربُن :

واژه‌آموزی

سَروْبُن: ریشه‌ی درخت سرو

گَلْبُن: ریشه و بُته‌ی گل

بُنِ دندان: ریشه‌ی دندان

حالا شما بگویید.

بوته‌ی خار یا ریشه‌ی خار

■ خارْبُن :

■ بیدْبُن :

■ چنارْبُن :

واژه‌آموزی

سَروْبُن: ریشه‌ی درخت سرو

گَلْبُن: ریشه و بوته‌ی گل

بُنِ دندان: ریشه‌ی دندان

حالا شما بگویید.

■ خاربُن : بوته‌ی خار یا ریشه و بوته‌ی خار

■ بیدْبُن : درخت بید یا ریشه‌ی درخت بید

■ چنارْبُن :

واژه‌آموزی

سَروْبُن: ریشه‌ی درخت سرو

گَلْبُن: ریشه و بوته‌ی گل

بُنِ دندان: ریشه‌ی دندان

حالا شما بگویید.

■ خاربُن: بوته‌ی خار یا ریشه و بوته‌ی خار

■ بیدْبُن: درخت بید یا ریشه‌ی درخت بید

■ چنارْبُن: درخت چنار یا ریشه‌ی درخت چنار

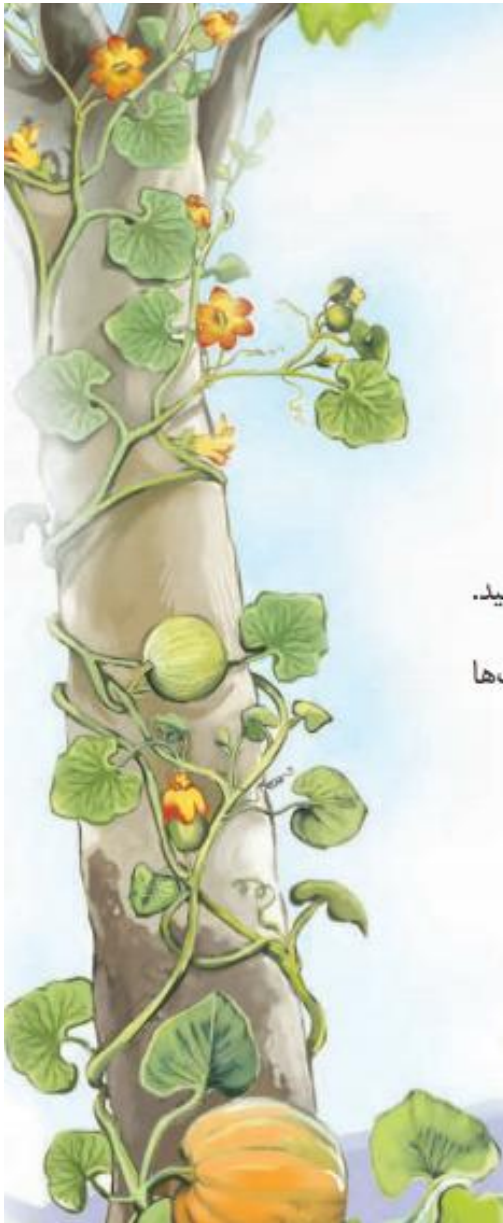
مواردی که اجرای نمایش را جذاب تر می کند:

صحنه پردازی

انتخاب نقش

اجرای متن نمایش

نقد و بررسی اجرا

با توجه به داستان «چنار و کدوئین» نمایشی طراحی کنید. خودتان را جای یکی از شخصیت‌های زیر قرار دهید و نمایش را در کلاس اجرا کنید.

الف. چنار ■ ب. بوته‌ی کدو ■ پ. راوی داستان

برای اجرای مناسب و جذاب‌تر، لازم است به نکات زیر، توجه کنید:

۱. صحنه‌پردازی: فضایی مناسب با داستان، برای اجرا طراحی کنید.

۲. انتخاب نقش: پس از بررسی و بازخوانی داستان، یکی از شخصیت‌ها را انتخاب نمایید.

۳. اجرای نمایش: پس از تعیین نقش، هر فردی با رعایت ویژگی‌های شخصیت مورد نظر، مسئولیت خود را به نمایش بگذارد.

۴. نقد و بررسی: پس از پایان نمایش، درباره‌ی چگونگی اجرای نقش هر فرد، در گروه بحث و گفت‌وگو کنید و سرانجام، مباحث را جمع‌بندی کنید.